

op eigen ervaring, eigen onderzoek en een gedegen kennis van de literatuur.

De beperkingen van de composieten werden duidelijk overgebracht. Men schroomde niet om zondig een de practicus niet welgevallig standpunt in te nemen.

Tijdens de cursus werd een syllabus uitgereikt, waarin enige artikelen, handelend over de huidige kennis van dit deel van de tandheelkunde, zijn opgenomen.

Sterke punten van de cursus waren het fraaie beeldmateriaal, de informele sfeer

en het feit dat tijdens de voordrachten vragen mochten worden gesteld. Van dit laatste werd dan ook enthousiast gebruik gemaakt.

A. C. M. van de Poel, Winsum

De keuze van de te bespreken cursus is gemaakt in overleg met het Orgaan PAOT. De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij de redactie.

Boekbesprekingen

ONDER REDACTIE VAN E. HJØR-
TING-HANSEN. Oral and maxillofacial
surgery. Proceedings from the 8th Interna-
tional Conference on Oral and Maxillofacial
Surgery. 584 pag., 859 afb. Quintes-
sence Publishing Co., Inc., Chicago, Ill.
1984. Prijs \$ 110,00. ISBN 0 86715 155 2.

Dit fraai uitgevoerde en rijk geïllustreerde
boek bevat de tekst van 114 voordrachten
die zijn gehouden op het 8e Wereldcongres
van de International Association of Oral
and Maxillofacial Surgeons, gehouden te
Berlijn d.d. 25-30 juni 1983. Een dergelijk
congres vindt eens in de drie jaar plaats,
steeds in een ander land.

Naast vrije voordrachten werd een aantal
symposia georganiseerd. De voor-
drachten van de 'keyspeakers' van deze
symposia zijn eveneens in deze bundel
opgenomen.

De stof is overzichtelijk ingedeeld in
negen aandachtsvelden: Diagnostiek –
Traumatologie (osteotomieën) – Opera-
tieve kaakorthopedie – Tumoren – Iatrogen-
e laesies – Kaakgewrichtsaandoeningen –
Lip-, kaak- en gehemeltespleten – Recon-
structieve chirurgie – Heterogene trans-
plantatie en implantaten en tenslotte nog
Symposia (botaanmaak en fractuurgene-
zing).

De verdeling over de verschillende onder-
werpen is representatief voor de aan-
dachtsvelden binnen de hedendaagse
kaakchirurgie: Traumatologie – Oncologie
– Operatieve kaakorthopedie en Lip-,
kaak- en gehemeltespleten.

Er waren maar vier voordrachten over
orale implantaten. Zeer waarschijnlijk
heeft op dit gebied de laatste vier jaren een
enorme verschuiving plaatsgevonden.

De grote verscheidenheid van voor-
drachten maakt het vrijwel onmogelijk het
boek inhoudelijk te bespreken. De kwalite-
teit van de inhoud is echter zodanig dat
iedere kaakchirurg dit boek in zijn bezit zal
willen hebben. Ook de in de kaakchirurgie
of 'bijzondere' tandheelkunde geïnteres-
seerde tandarts en de tandheelkundige on-

derzoeker zullen er veel van hun gading in
kunnen vinden. Voor de doorsnee tand-
arts-algemeen-practicus bevat het boek
echter te weinig dat directe toepassing in
de algemene praktijk kan vinden.

Een trefwoordenregister ontbreekt he-
laas.

G. Boering, Groningen

A. L. J. C. HECK, H. L. M. MEEWISSE.
Tandheelkundige kennis. 323 pag. Bohn,
Scheltema en Holkema, Utrecht/Antwer-
pen 1985. Prijs f 69,50. ISBN 90 313 0712
2.

De inhoud van dit boek is in de eerste
plaats bedoeld als studiemateriaal voor de
opleiding tot tandartsassistent in het Mid-
delbaar Beroepsonderwijs (M.B.O.). De
inhoud is gebaseerd op de stof die wordt
behandeld bij het vak dat ook 'Tandheel-
kundige kennis' heet en vormt de theoretische
tandheelkundige basis van de oplei-
ding. Bij het indelen van de stof is rekening
gehouden met het feit dat theorie en prak-
tijk in de verschillende studiejaren elkaar
zoveel mogelijk moeten aanvullen.

De eerste drie hoofdstukken zijn gewijd
aan algemene onderwerpen die van belang
zijn voor het werk van de assistent in de
praktijk: Praktijkuitrusting – Ergonomie –
Asepsis en ontsmetting. De volgende vijf
hoofdstukken bevatten de theoretische
achtergrondkennis van de behandelingen
zoals die in de algemene praktijk plaatsvin-
den: Restauratieve tandheelkunde met be-
hulp van plastische vulmaterialen – Endo-
dantie – Restauratieve tandheelkunde met
behulp van gegoten en/of opgebakken ma-
terialen – Parodontologie – Prothetische
tandheelkunde.

Hoofdstuk 9 is gewijd aan de Preven-
tieve tandheelkunde, waarbij de assistent
immers ook een, zij het beperkte, actieve
rol speelt. Hierna volgen hoofdstukken
over respectievelijk Orthodontie en Rönt-
genologie.

Het boek is duidelijk geschreven, over-
zichtelijk ingedeeld en ruim voorzien van
foto's en tekeningen. Het is dan ook goed
buikbaar, niet alleen voor tandartsassis-
tenten, maar ook – zeker als naslagwerk –
voor mondhygiënist en tandtechnici.

Met het gereedkomen van deze uitgave
zijn er thans studieboeken voor zowel het
praktijk- als het theoriegedeelte van de
opleiding tot tandartsassistent en dit zal de
studieresultaten ongetwijfeld positief beïn-
vloeden.

H. Orbaan, Amstelveen

ONDER REDACTIE VAN D. H. MOR-
GAN, L. R. HOUSE, W. P. HALL, S. J.
VAMVAS. Das Kiefergelenk und seine
Erkrankungen. 688 pag., 590 afb. Quintes-
senz Verlags-GmbH, Berlin, Chicago,
London, São Paulo, Tokio 1985. Prijs
DM 380,00. ISBN 3 87652 316 8.

Het onderhavige boek is een in het Duits
vertaalde en uitgebreide versie van het in
1982 verschenen boek 'Diseases of the
temporomandibular apparatus—a multidisciplinary
approach'.

Het boek omvat vier hoofdthema's. In
het eerste thema worden embryologie en
evolutie, anatomie en neuro-anatomie,
skeletal musculatuur en de invloeden op de
orofaciale musculatuur behandeld. De dia-
gnostiek krijgt gestalte in bijdragen over
anamnese, onderzoek, oclusiediagnostiek,
röntgenonderzoek en interpretatie,
differentiële diagnostiek, onderzoek van
keel, neus en oren, en de invloed van psy-
chische factoren.

Het derde thema behandelt de therapie.
Alle therapievormen om effect te verkrij-
gen bij de behandeling van patiënten met
functiestoornissen, passeren de revue:
gnathologische behandeling (inslijpen en
rehabilitatie), opbeetplaten, lokale behan-
deling van spierspasmen, biofeedback,
acupunctuur, medicamenteuze therapie,
chirurgie, myofunctionele therapie en de

psychologische benaderingswijze.

Het vierde thema behandelt onder meer de kinesiologie, kaakorthopedie, orthognathe chirurgie, neurochirurgie bij aangezichtspijn, juridische aspecten, en nevenverschijnselen als oorsuizen en duizeligheid.

Het boek maakt, zoals alle Quintessenz-uitgaven, bij eerste aanblik een verzorgde indruk. Er zijn echter een aantal overlappingen, zoals dezelfde afbeeldingen die paginagroot in bijdragen van verschillende auteurs voorkomen, anamneseformulieren en enkele myofunctionele aspecten. De redacteurs hadden er goed aan gedaan, deze algemene informatie slechts daar te plaatsen waar de lezer er de meeste behoefte aan heeft.

Voor de geïnteresseerde tandarts, die zo volledig mogelijk over veel aspecten van de craniomandibulaire dysfunctie wil worden geïnformeerd, kan dit boek een welkome aanvulling zijn. Daarbij moet worden gesteld dat veel informatie, gedateerd is; voor een diepere oriëntatie op specifieke problemen, biedt dit boek geen nieuwe perspectieven.

M. H. Steenks, Utrecht

A. Ph. VISSER. Patiënt in het ziekenhuis. 172 pag. Van Gorcum & Comp. B.V., Assen 1986. Prijs f 32,50. ISBN 90 232 2114 1.

Hoewel dit boek niet van direct belang is voor de praktijkvoering van de tandarts, lijkt een korte bespreking toch op zijn plaats en wel om twee redenen. Ten eerste: wij zullen bijna allen eens met een opnamen in het ziekenhuis worden geconfronteerd. Het is dan goed iets te weten van het reilen en zeilen in een ziekenhuis en het wel en wee van de patiënt, al was het maar om onze verwachtingen daarop af te stellen. Als tweede reden geldt dat onderwerpen als tevredenheid over de voorlichting aan en de benadering van de patiënt in een ziekenhuis, deels 'vertaald' kunnen worden naar de tandheelkundige situatie en ons daardoor iets kunnen leren over het omgaan met patiënten.

In het boek worden knelpunten in de zorgverlening beschreven; deze betreffen zowel de informatieverstrekking als de emotionele begeleiding. Uitgebreid wordt ingegaan op het oordeel van de patiënten hierover en de wijze van handelen van artsen en verplegend personeel in deze. De rol van andere hulpverleners zoals sociale werkers, psychologen, bezoekers en medepatiënten wordt eveneens aan de orde gesteld. Daarbij worden allochtonen niet vergeten.

Het boek, geschreven op grond van onderzoek, bevat veel informatie over de (on)tevredenheid van mensen in een af-

hankelijke situatie. De vele gegevens zijn helaas niet kort weer te geven, omdat veel informatie in tabelvorm wordt gepresenteerd. Uit de tabellen blijkt onder meer dat allerlei zaken zoals recreatiemogelijkheden, sanitaire voorzieningen, wachttijden en afdelingsregels aanleiding geven tot veel negatieve opmerkingen. Maar het merendeel der patiënten oordeelt positief over aspecten als begeleiding bij opname, verzorging, verpleging en communicatie.

Het boek wordt aanbevolen aan hen, die zich wat breder willen oriënteren op het terrein van de omgang van patiënten.

A. H. B. Schuurs, Amsterdam

P. J. B. LEEMPOEL. Levensduur en nabehandelingen van kronen en conventionele bruggen in de algemene praktijk. Academisch proefschrift Katholieke Universiteit te Nijmegen. 203 pag. Eurosound Drukkerij, Nijmegen 1987. ISBN 90 9001618 X.

In verhouding tot andere landen worden in Nederland minder kronen en bruggen vervaardigd. Toch is hiermee jaarlijks een bedrag van ca. 365 miljoen gulden gemoeid. Gegevens over de levensduur van kroon- en brugwerk in de Nederlandse situatie ontbraken echter tot nu toe.

Doel van dit onderzoek was de invloed van een aantal variabelen na te gaan op de levensduur en de nabehandeling van kronen en bruggen vervaardigd in de algemene praktijk. Ook werd onderzocht of er een verband bestaat tussen de behoefte aan nabehandeling en de levensduur. Daartoe werden in 40 praktijken van Nederlandse tandartsen, representatief voor wat betreft plaats en jaar van afstuderen (tussen 1963 en 1973), en plaats van vestiging, gegevens verzameld over kronen en bruggen, door middel van een klinisch-registratie-onderzoek en een patiëntenonderzoek. Dit laatste onderzoek in slechts vijf praktijken. Bovendien werd gevraagd aan te geven hoe en met welke materialen het kroon- en brugwerk was vervaardigd. Aldus werden de gegevens verkregen van 3543 patiënten met 9996 kronen en van 1080 patiënten met 1674 bruggen.

Gemiddeld krijgen vrouwen meer kronen dan mannen; bij de bruggen is er nauwelijks verschil. Deze resultaten lijken representatief voor alle Nederlandse patiënten.

In de levensduur van kronen en bruggen blijkt tussen de 40 praktijken een grote spreiding te bestaan. De levensduur van kronen is afhankelijk van de leeftijd van de patiënt, het type kroon, de vitaliteit van het element en het gebruik van kunstthars of porselein. Opvallend is dat (jacket)kronen op frontelementen meer nabehandelingen nodig hadden, evenals kronen op

avitale elementen. De levensduur van een kroon en de noodzaak van tussentijdse nabehandeling hangen dus samen. Nabehandelde kronen blijken eerder te expireren.

Het percentage bruggen dat 10 resp. 12 jaar overleeft, blijkt 91,9 resp. 87 te zijn. Er is een significant verschil in levensduur tussen bruggen die wél en die niet voldoen aan de Wet van Ante. Vijf- en meerdelige bruggen lopen een groter risico op een nabehandeling aan een pijler dan de kortere bruggen. Bruggen die een nabehandeling hebben ondergaan, expireren eerder dan bruggen die dit niet hebben gehad.

Samenvattend is de vraag welke factoren van invloed zijn op de levensduur van kronen en bruggen als volgt te beantwoorden. Voor kronen zijn de leeftijd van de patiënt, het kroontype, de vitaliteit van het element en het gebruik van kunststof resp. porselein van belang. Voor bruggen zijn van belang: de vitaliteit van de pijlerelementen en het voldoen aan de Wet van Ante. De resultaten van dit onderzoek lenen zich goed voor het geven van voorlichting aan patiënten.

A. C. M. van de Poel, Winsum

O. MASTALIER. Reflextherapien in der Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde. 356 pag., 637 afb. Quintessenz Verlags-GmbH, Berlin, Chigaco, London, São Paulo, Tokio 1987. Prijs DM 398,—. ISBN 3 87652 601 9.

Onder het begrip reflextherapieën wordt door de auteur van dit boek een aantal alternatieve behandelmethoden samengevat die alle gemeen hebben dat er op afstand invloed wordt uitgeoefend op een deel van het menselijk lichaam, met het doel lijden van de patiënt te verhelpen. De bekendste van deze therapieën is de acupunctuur, maar daarnaast worden ook de auriculotherapie (ooracupunctuur), het gebruik van laser en magneetvelden en de neuroltherapie behandeld. Deze geneeswijzen komen niet in het universitaire curriculum voor en worden daardoor vaak als alternatieve geneeswijzen aangemerkt. Een andere aanduiding is de term holistische geneeskunde, waarmee wordt benadrukt dat de arts of tandarts die deze geneeswijzen toepast de mens als één geheel beschouwt. Ook binnen de tandheelkunde is een duidelijke tendens merkbaar naar het meer op de gehele patiënt gericht zijnde handelen, niet in de laatste plaats door de weerstand van patiënten tegen zuiver technische oplossingen, vaak gepaard gaande met medicamenteuze belastingen. In dit kader past het boek van Mastalier.

In het eerste deel wordt een groot aantal tandheelkundige problemen genoemd die met behulp van acupunctuur kunnen wor-

den behandeld. Vooral de mogelijkheden voor analgesie en bij trigeminusneuralgie komen uitgebreid aan bod. Aan het einde van dit eerste deel wordt de focusdiagnostiek nog behandeld. De relatie die de afzonderlijke gebitselementen hebben met andere delen van het lichaam en de invloed op afwijkingen elders in het lichaam worden hier duidelijk uiteengezet. Mede omdat weinig aandacht wordt besteed aan de oosterse wijze van diagnostiek, lijken de methoden trucjes, die bij juist volgen van de spelregels wel zullen werken. Niets is minder waar. Juist de specifieke beoordeling van de toestand van de individuele patiënt is de hoeksteen van de oosterse geneeskunde. Het is jammer dat hier weinig aandacht aan wordt besteed.

Dat geldt ook voor het tweede deel van het boek, waarin de ooracupunctuur (die voor de tandarts makkelijker is toe te passen dan de lichaamsacupunctuur), het gebruik van laser en magneten en als korte toegift de neuraaltherapie worden behandeld.

In principe geeft dit boek toch veel informatie voor de geïnteresseerde lezer. Het voordeel boven algemeen medische boeken over acupunctuur is dat er steeds naar de toepassingen door de tandarts in zijn praktijk wordt gewerkt. Dit geeft een duidelijke herkenbaarheid van de problemen.

L. V. Arnold, Marum

R. A. FEINMAN, R. E. GOLDSTEIN, D. A. GARBER, Bleaching teeth. 104 pag., 137 afb. Quintessence Publishing Co., Inc., Chicago, London, Berlin, Tokyo, São Paulo, Hong Kong 1987. Prijs \$ 54,—. ISBN 0 86715 183 3.

Na een korte inleiding, waarin onder meer iets over de geschiedenis van het bleken van vitale en avitale gebitselementen en over de histologische effecten daarvan wordt verteld, worden in kort bestek de belangrijkste oorzaken van verkleuringen besproken. Dit alles wordt rijkelijk geïllustreerd met kleurenfoto's van goede kwaliteit. In een volgend hoofdstuk wordt ingegaan op de diagnose, de diagnostische hulpmiddelen en het behandelplan. Gepleit wordt voor het vooraf maken van foto's en voor polijsten. Daarna is inspectie van het glazuur en de gingiva (retractie) nodig. Er worden tevens alternatieven voor bleken aangedragen.

Een afzonderlijk hoofdstuk is gewijd aan de te gebruiken materialen en het instrumentarium. Er worden adviezen gegeven over de toe te passen (maximum)temperaturen bij het bleken van vitale en avitale elementen.

Het bleken van vitale elementen wordt stap voor stap beschreven. Daarbij wordt uitgebreid aandacht besteed aan het aan-

brenge van cofferdam. Vervolgens wordt getoond hoe gehandeld moet worden bij tetracyclineverkleuringen, waarbij de nazorg niet wordt vergeten. Aan fluorose wordt wat minder aandacht besteed.

Het bleken van avitale elementen komt in het laatste hoofdstuk aan bod. Zoals in een modern boek mag worden verwacht, wordt ook hierin aandacht besteed aan 'walking bleaching', door de auteurs 'out-of-office bleaching' genoemd. Ook in dit hoofdstuk wordt weer stapsgewijs een nauwkeurige beschrijving van de procedure gepresenteerd.

Het ontkleuren van gebitselementen is een relatief simpele behandeling, maar het resultaat is helaas vaak niet blijvend. Dit boek kan worden aanbevolen, al was het maar om de mooie illustraties en de gedegen, maar toch beknopt gehouden, beschrijvingen.

A. H. B. Schuurs, Amsterdam

A. VANES, M. VAN GURP. Health professionals and human rights in South Africa. 86 pag. Johannes Wier Stichting, Leiden 1987.

Verslag van een missie (van 2-15 april 1987) naar Zuid-Afrika over mensenrechten en gezondheidszorg, namens de Johannes Wier Stichting, de Stichting voor Mensenrechten en Gezondheidszorg. Tevens worden op grond van dit rapport door het bestuur van genoemde stichting aanbevelingen gedaan.

Exemplaren van het rapport zijn te bestellen door overmaking van f 17,50 op postgiro 53 3 53 ten name van de Johannes Wier Stichting te Leiden, onder vermelding van 'Rapport Zuid-Afrika'.

Redactie, Amsterdam

KRITISCHE NEDERLANDSE ONDERNEMERS. Gezondheidszorg: een lijdend onderwerp? 36 pag. KNO-info nr. 1, januari 1988.

In een speciale editie van het Informatieorgaan van de Kritische Nederlandse Ondernemers (een uitgave van de Nederlandse vereniging voor markteconomie), zijn de acht voordrachten gebundeld die, tijdens het in oktober j.l. door de medische commissie van genoemde vereniging belegde congres, zijn gehouden.

Onder de voordrachten bevinden zich onder meer de volgende onderwerpen: Commercialisering en gezondheidszorg – Plan Dekker onderwerpt Nederland aan dwangregime – De specialist onder het mes – Hoe de staat voor onze gezondheid zorgt.

De bundel is verkrijgbaar door storting

van f 10,— op girorekening 38 12 055 of (Amro)bankrekening 48.88.02.326 t.n.v. KNO te Doetinchem, onder vermelding van 'Congresbundel gezondheidszorg'.

Redactie, Amsterdam

H. WEBER. Edelmetallfreie (NEM) Kronen, Brücken- und Geschiebeprothetik. 380 pag., 600 afb., 43 tab. Quintessenz Verlags-GmbH, Berlin, Chicago, London, Rio de Janeiro, Tokyo 1985. Prijs DM 338,—. ISBN 3 87652 329 X.

Dit boek beoogt de niet-edele metaallegeringen voor tandheelkundig gebruik meer toegankelijk te maken voor de algemeenpracticus. Het is ingedeeld in drie grotere hoofdstukken: een inleiding, de theorie der niet-edele legeringen en de praktische toepassing in de mond en in het laboratorium.

Het eerste deel gaat kort in op de geschiedenis en industriële betekenis van zowel nikkelchroom, kobaltchroom en titaniumhoudende legeringen. Ter afbakening van het terrein komt al spoedig de tandheelkundige toepassing ter sprake. Vooraf gaat een voortreffelijk overzicht over de in het verleden gebruikte on-edele metaallegeringen in de prothetische tandheelkunde, goed gedocumenteerd en met overzichtstabellen over de samenstelling der legeringen. De nadruk wordt gelegd op roestvrij stalen kobaltchroomnikkellegeringen.

De auteur stelt dat bij de nikkelchroomlegeringen nog wekere, in de verwerking aangenamere, materialen te verwachten zijn. Daarentegen schijnen de kobaltchroomlegeringen aan het einde van hun technische mogelijkheden te zijn. Als ander niet-edel alternatief moeten volgens Weber het titanium en de legeringen daarvan voor toepassing bij kronen en bruggen onderzocht worden. Zoals bekend wordt dit materiaal in de medische en nu ook tandheelkundige implantologie met succes toegepast vanwege o.a. de zeer goede biocomptabiliteit. Pogingen om hier porselein op te bakken wijzen mogelijk op volledig nieuwe wegen in het scala van mogelijkheden met legeringen. Zo blijken er toch nog uiterst interessante mogelijkheden te zijn in technologisch opzicht.

Het tweede deel van dit standaardwerk handelt over de theorie van de niet-edele legeringen. Daarbij komen de samenstellingen, de microstructuur, de fysische eigenschappen, het opbakken en verdere technische verwerkingsmethoden aan de orde. Het is een vrij fundamenteel hoofdstuk, dat evenwel zo helder geschreven is dat het, met zijn vele illustraties, ook de niet-metallurg zal aanspreken, daar vele voorbeelden aan de praktische tandheelkunde zijn ontleend. Vanzelfsprekend krijgt de corrosie grote aandacht zowel in

vitro als *in vivo*. Geconcludeerd wordt dat er geen direct toxicologisch gevaar bestaat bij het gebruik van nikkelchromlegeringen. De biologische bedenkingen beperken zich tot een mogelijke allergie.

Het bijzonder fraai geïllustreerde derde deel ten slotte behelst een bespreking van de praktische toepassing van de niet-edele legeringen. Hier komt de practicus volledig aan zijn trekken. Stap voor stap wordt hij meegevoerd, van de verwerking in het laboratorium tot het plaatsen in de mond, niet alleen van afzonderlijke kronen en bruggen, maar vooral ook van de combinatie daarvan met partiële prothesen met gegoten metalen basis.

Haast vanzelfsprekend worden bijzonderheden over hulpstukken voor het plaatsen en activeren van precisie-ankers niet vergeten. Ook het solderen krijgt de nodige aandacht. Dit hoofdstuk wordt besloten met enige klinische gevallen in steeds gecompliceerder situaties (van de enkele, gegoten kroon en brug tot de combinatie van kronen met partiële prothesen toe). In het laatste geval worden zowel oplossingen met gegoten ankers als ook die met behulp van geprefabriceerde sloten getoond, naast uitneembaar brugwerk vergrendeld of beweegbaar bevestigd. Het boek wordt afgesloten met 738 literatuurverwijzingen en een onderwerpenregister.

Voor diegenen die voor zeer hoogwaardige oplossingen voor de rehabilitatie van het gemutileerde gebit kiezen, vormt dit boek een haast onmisbare leidraad. Dat geldt zowel voor het laboratorium als voor de gespecialiseerde tandarts. Bedacht dient echter te worden dat het uitgangspunt van dit standaardwerk de toepassing van niet-edele metalen is. Referent kan zich echter niet goed voorstellen dat bij vele van de getoonde geavanceerde gebitsconstructies het gebruik van niet-edele legeringen een wezenlijk onderdeel is, i.e. de declaratie voor de patiënt essentieel beïnvloedt. Bij de voorgestelde behandelmethoden immers zullen de materiaalkosten slechts een fractie uitmaken van de honoraria van het laboratorium en de tandarts.

C. A. W. Korenhof, Utrecht

AANGEBODEN RECENSIE-EXEMPLAREN

1. J. H. A. BOLHUIS. Tandletsels in de hockeysport. 143 pag. Academisch proefschrift, rijksuniversiteit Utrecht, 1987.

2. P. DAVIS. Introduction to the Sociology of Dentistry. A Comparative Perspective. 108 pag. University of Otago Press, Dunedin (N.Z.) 1987. Prijs NZ \$ 22,50. ISBN 0 908569 40 8.

3. A. A. M. J. VAN ECK. Pre- and post-eruptive effect of fluoridated drinking water on dental caries experience. 280 pag. Academisch proefschrift rijksuniversiteit te Utrecht. NIPG-TNO, Leiden 1987. Prijs f 37,10. ISBN 90 6743 113 3.

4. D. W. FISHER, W. W. MORGAN. Modification and Preservation of Existing Dental Restorations. 208 pag., 340 afb. Quintessence Publishing Co., Inc., Chicago, Berlin, London, São Paulo, Hong Kong, Tokyo 1987. Prijs \$ 62,—. ISBN 0-86715 131 5.

5. F. P. G. M. VAN DER LINDEN, H. BOERSMA. Diagnosis and Treatment Planning in Dentofacial Orthopedics. 336 pag., 71 afb. Quintessence Publishing Co., Ltd, London, Chicago, Berlin, Tokyo, São Paulo 1987. Prijs \$ 68,—. ISBN 1 85097 005 X.

6. E. NAKAJIMA, V. C. WEST. Introduction to Bioprogressive Therapy. Wire-Bending Techniques and Clinical Application. 166 pag., 531 afb. Quintessence Publishing Co., Inc., London, Chicago, Berlin, São Paulo, Tokyo 1987. Prijs \$ 52,50. ISBN 1 85097 007 6.

7. NVVTA. Hygiëne in de tandartspraktijk. Aidssymposium Najaarsvergadering. 72 pag. Nederlandse vereniging van Tandartsen, Maarsbergen 1987. ISBN 90 711 82 03 7.

8. ONDER REDACTIE VAN M. VAN GENDT. Teamwork rondom de tandartsstoel. 5. Tandheekkundige chirurgie (A. W. Carlée). 6. Arbeidsverhoudingen (J. H. de Mol van Otterloo). 7. Radiodiagnostiek (P. F. v.d. Stelt) Samsom Stafleu, Alphen aan den Rijn, Brussel 1987. ISBN nrs. 90 6065 452 8; 90 6065 450 1; 90 6065 451 X. Prijs f 12,65; f 12,65; f 25,50.

9. ONDER REDACTIE VAN W. KETTERL. Deutscher Zahnärzte Kalender 1988. 425 pag. Carl Hanser Verlag, München 1987. Prijs DM 48,—. ISBN 3 446 14905 8.

10. ONDER REDACTIE VAN W. A. M. VAN DER KWAST, C. E. L. CARELS,

A. W. CARLEE ET AL. Het Tandheekkundig jaar 1988. 203 pag. Bohn, Scheltema & Holkema, Utrecht, Antwerpen 1988. Prijs f 65,—. ISBN 90 313 0883 8.

11. W. VAN OS. Evaluatie in het hoger onderwijs. 219 pag. Wolters-Noordhoff bv, Groningen 1987. Prijs f 39,50. ISBN 9001 674747.

12. H. REINTSEMA. The effect of fluoridated toothpastes on plaque covered enamel *in vivo*. 138 pag. Academisch proefschrift, rijksuniversiteit te Groningen, 1987.

13. H. T. SHILLINGBURG Jr, R. JACOBI, S. E. BRACKETT. Fundamentals of Tooth Preparations for Cast Metal and Porcelain Restorations. 376 pag., 837 afb. Quintessence Publishing Co., Inc., Chicago, London, Berlin, São Paulo, Tokyo, Hong Kong, 1987. Prijs \$ 72,—. ISBN 0 86715 157 9.

14. W. R. TYLDESLEY. Mondheekkunde in beeld: een diagnostische toets. 126 pag. Samsom Stafleu, Alphen aan den Rijn 1987. Prijs f 49,50. ISBN 90 6065 148 0.

15. J. W. P. VALK. Enamel damage resulting from fixed orthodontic appliances. 90 pag. Academisch proefschrift, Universiteit van Amsterdam, 1987.

16. WHO. Oral Health Surveys: Basic Methods. Derde herziene druk. 53 pag. World Health Organization, Geneva 1987. Prijs Sw.fr. 14.—/\$ 8,40. ISBN 92 4 1542160.

17. WHO. Prevention of Oral Diseases. WHO Offset Publication no. 103. 83 pag. World Health Organization, Geneva 1987. Prijs Sw.fr. 14.—/\$ 8,40. ISBN 92 4 170103 X.

18. H. P. VAN DEN AKKER. Aspects of salivary gland scintigraphy with ^{99m}Tc-pertechnate. 124 pag. Academisch proefschrift, Universiteit van Amsterdam, 1988.

19. H. M. A. M. KELTJENS. Microbiology and preventive treatment of root surface caries. 81 pag. Academisch proefschrift, Katholieke Universiteit te Nijmegen, 1988.

20. R. B. KUITERT. Histologische veranderingen in het parodontale ligament en de gingiva gedurende de eerste 24 uur van orthodontische tandverplaatsing bij konijnen. 315 pag. Academisch proefschrift, Vrije Universiteit te Amsterdam. Rodopi, Amsterdam 1988.